

Aukštojo mokslo kokybės gerinimo ir aukštųjų mokyklų tinklo pertvarkos planas

SMTD

Vilnius

2016 05 04

Ištakos

2015-11-30 Valstybės pažangos taryba:

ŠMM kartu su LRVK inicijuoti aukštojo mokslo kokybės gerinimo veiksmų planą.

2015-12-15 MP pavedimas ŠMM.

2016-02-25 ŠMM siūlymus dėl mokslo ir studijų sistemos kokybės kėlimo galimybių išsiuntė LRV ir Valstybės pažangos tarybai.

2016-03-17 ŠMM į Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos 2016–2018 metų veiksmų planą įtraukė priemones susijusias su a.m. kokybės gerinimu ir išteklių konsolidavimu.

2016-03-29 LRV Strateginis komitetas:

- iš esmės pritarė ŠMM pateiktiems siūlymams dėl a.m. kokybės gerinimo;
- pavedė ŠMM peržiūrėti MTEP ir studijų infrastruktūros kūrimo ir atnaujinimo projektų sąrašą pagal a.m. kokybės gerinimo principus;
- pavedė ŠMM iki **2016-06-01** pateikti LRV atitinkamų teisės aktų projektus a.m. kokybei gerinti ir sudaryti teisinis prielaidas pertvarkyti mokslo ir studijų institucijų tinklą.

Ištakos

Siūlymuose dėl a.m. kokybės gerinimo buvo argumentuotos pagrindinės problemos (studijose):

- pastaraisiais metais labai mažėja studentų skaičius, bet aukštųjų mokyklų skaičius išlieka stabilus;
- per LAMA BPO (2015 m.) tarp įstojusiujų į v.f.v. daugiau nei 25 %, o 5 v.n.v. – 60 % surinko mažiau nei 4 KB;
- dar apie 25 proc. priimtųjų į v.n.v. ne per LAMA BPO duomenų nėra;
- programų skaičius didėja, studentų skaičius jose mažėja;
- iš Lietuvos į ES 27 / EEE išvyksta (2012) apie 8 %, ES – 3,5%; iš ES 27 / EEE – 0,2%;
- pagal asmenų, įgijusių a.išsil., dalį 30-34 m. amž.gr. Lietuva pirmauja ES(2014 m.), bet tik 52% dirba pareigybėse, kurioms reikia a.išsil.;

Ištakos

Siūlymuose dėl a.m. kokybės gerinimo buvo argumentuotos pagrindinės problemos (MTEP):

- didelės dalies mokslininkų grupių veikla įvertinta (2015 m.), kaip vidutinišką nacionaliniu mastu arba kaip stiprią nacionaliniu mastu su ribotu tarptautiniu pripažinimu. SM srityje veikla įvertinta kaip silpna;
- mokslinės veiklos valdymas - silpniausia visų mokslo sričių grandis;
- Lietuvos mokslinis potencialas labai išbarstytas;
- Lietuva - viena mažiausiai bendrų publikacijų su užsienio partneriais skelbianči valstybė;
- tik 2,3 % doktorantų Lietuvoje yra iš užsienio;
- pagal Europos inovacijų švieslentę, nežiūrint besikeičiančio ES narių skaičiaus, jau daug metų užima 4-5 vietą nuo galo;

Ištakos

Siūlymuose dėl a.m. kokybės gerinimo buvo argumentuotos pagrindinės problemos (finansavime):

- Lietuvoje aukštajam mokslui tenkanti išlaidų dalis (nuo BVP) viršija ES vidurkį, sunku tikėtis papildomo finansavimo;
- Lietuvoje MTEP tenkanti išlaidų dalis (nuo BVP) gerokai atsilieka nuo ES vidurkio;
- Lietuva priskiriama prie labai mažą dalį MTEP išlaidų skiriančių darbo sąnaudoms šalių;
- pagal finansavimo šaltinius Lietuvoje tiek verslo, tiek valdžios skiriamos lėšos MTEP pagal dalį nuo BVP labai atsilieka nuo ES vidurkio;
- Pagal MTEP išlaidas (panaudojimą) pagal sektorius: Lietuvoje per verslo sektorių išleidžiama labai maža dalis MTEP lėšų, ateinančių iš įvairių šaltinių, per viešąjį sektorių išleidžiama gerokai didesnė dalis ir pagal procentą nuo BVP ji panaši, kaip ES vidurkis.

Siūlymai

Aukštosioms mokykloms keliami reikalavimai ir mokyklų vertinimo pertvarka:

- detalesni universiteto ir kolegijos apibrėžimai dėl jų misijos visuomenėje,
- kriterijai, kuriais remiantis vertinamas aukštosios mokyklos atitikimas statusui: dėl skaičiaus studijų sričių, kuriose vykdomos studijos; reikalavimų mokslinių tyrimų lygiui; mokslo ir studijų tarptautiškumui, mobilumui; bendradarbiavimo su verslu apimtims; mokslinių tyrimų ir studijų infrastruktūrai; priimamų studentų kompetencijai; absolventų įsidarbinamumo lygiui ir pan.,

Studijų programų akreditavimo pertvarka:

- perėjimas nuo studijų programų prie studijų kryptų vertinimo ir akreditavimo;
- rodikliai pagal studijų kryptis dėl būtino mokslinės veiklos lygio, reikalavimų moksliniam pedagoginiam personalui, mokslinių tyrimų ir studijų infrastruktūrai, bendradarbiavimui su verslu; dėstytojų pedagoginėms kompetencijoms; absolventų įsidarbinamumui ir pan.

Siūlymai

Finansavimo pertvarka: studijų finansavimas:

- sąlygos aukštajai mokyklai (stojančiųjų minimali kompetencija pagal studijų kryptis; minimalūs st. priimamų į studijų kryptį (programą) skaičiai, kad būtų užtikrintas studijų rentabilumas), kurias tenkinant gali būti skiriamas valstybės biudžeto finansavimas (studijų krepšeliai, studijų stipendijos);
- v.f.v. skaičius - tik įvertinus, kokia tos st. kr. absolventų dalis dirba a. išsilavinimo reikalaujančiose pareigose (o kolegijoms ir pagal tai, kokia dalis dirba pagal įgytą išsilavinimą), kokios turimo potencialo galimybės.

Finansavimo pertvarka: bazinis finansavimas:

- Lėšos ūkiui ir admin. įskaičiuojamos į st.krepš. lėšas bei skiriamos proporcingai baz. MTEP finansavimui;
- bazinis finansavimas MTEP skiriamas atsižvelgiant į kasmetinio bibliometrinio vertinimo ir tarptautinio lyginamojo MTEP veiklos vertinimo (vykdomo kas 5 m.) rezultatus;
- vertinant MTEP darbus, numatomas MTEP tarpt. l. darbų skatinimas (už publikacijas papuolančias į 10 proc. l. cituojamų); tarptautinio bendr. skatinimas (už bendras publikacijas su užsienio partneriais, bendrus su užsienio partneriais MTEP projektus), bendradarbiavimo su privačiu sektoriumi skatinimas (už b.publikacijas, labiau akcentuojant ūkio subjektų MTEP užsakymų vykdymą, bendrų su verslu MTEP projektų vykdymą);
- Supaprastinamas (subendr.) MTEP veiklos vertinimui (metiniam vertinimui; lyginamajam mokslo veiklos vertinimui; v. teikiant doktorantūros teisę; vykdant institucinį vertinimą) informacijos iš institucijų rinkimas.

Siūlymai

Finansavimo pertvarka: konkursinis finansavimas:

- nauji LMT nuostatai, kartu su mokslo komitetais įteisinantys Strateginį komitetą, patikslinant komitetų sudarymo principus, funkcijas ir atsakomybes, jų vaidmenį formuojant nacionalines mokslo programas pagal valstybės institucijų teikiamas tematikas, numatant finansavimo schemų stambinimo galimybę bei privalomą užsienio ekspertų pasitelkimą, vertinant projektus; sustiprinant LMT fondo vaidmenį.

Verslo MTEP potencialo didinimas ir MTEP finansavimo apimčių peržiūra :

- priemonės skatinančias verslo MTEP pajėgumo didėjimą (naujo mokslui imlaus verslo gimimo rėmimas; mokslo ir studijų institucijų mokslo rezultatų komercinimo gebėjimų stiprinimą; bendros su verslu doktorantūros galimybė);
- koncentruoti MTEP potencialą, kad efektyviau naudoti MTEP skiriamas biudžeto lėšas ir padidinti Lietuvos patrauklumą mokslui imlaus verslo iš užsienio investicijoms;
- peržiūrėti galimybes daugiau valstybės biudžeto lėšų skirti MTEP tiek viešajame sektoriuje, tiek versle skatinti.

Reikalingi teisės aktai

Siūlymams dėl a.m. kokybės gerinimo įgyvendinti pirmiausia reikalingos Mokslo ir studijų įstatymo pataisos.

Dalis jų buvo numatyta LRV pateiktame MSĮ projekte, kitą dalį, LRV Strateginiam komitetui pritarus siūlymams dėl a.m. kokybės gerinimo, 2016 m. balandžio mėn. ŠMKK įregistravo kaip naujus pasiūlymus MSĮ projektui.

Reikalingi teisės aktai

MSJ projekte:

1. Naujai apibrėžiamas universitetas ir kolegija, jų misija ir išryškinami veiklos skirtumai - binarė aukštojo mokslo sistema.

2. Įteisinama, kad ŠMM nustato rodiklius, atskirus universitetinėms ir kolegineiems studijoms:

- **studijų vertinimui ir akreditavimui** (pagal juos būtų vertinama studijų kokybė ir studijų programų poreikis, jie būtų susieti su vertinamosiomis sritimis, konkrečia studijų kryptimi ir pakopa ar profesinėmis studijomis;

- **institucijos vertinimui ir akreditavimui**, pagal juos būtų vertinama atitiktis aukštosios mokyklos tipui.

Reikalingi teisės aktai

3. Įteisinama, kad ŠMM nustato sąlygas valstybės finansuojamiems studentams ir visoms aukštosioms mokykloms, siekiančioms vf studijų vietų ar studijų stipendijų:

- ŠMM nustato mažiausią galimą konkursinį balą stojantiesiems į I pakopos ir vientisųjų vf vietas ir studijų stipendijas (nepriklausomai nuo AM statuso – valstybinė ar nevalstybinė);
- aukštosios mokyklos nustato mažiausią priimamų studentų konkursinį balą (ne žemesnį nei ŠMM nustatyto);
- ŠMM nustato valstybinėms aukštosioms mokykloms mažiausią galimą vf studijų vietų skaičių studijų programai pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes.

4. Įteisinama, kad LRV nustato valstybinėms aukštosioms mokykloms skiriamo valstybės finansavimo naujus principus:

- ūkio ir administravimo lėšos skiriamos proporcingai dabartinei norminei studijų kainai ir baziniam MTEP finansavimui skiriamoms lėšoms;
- siūloma į norminę atitinkamos studijų krypties arba studijų programų grupės studijų kainą įtraukti ūkio ir studijų administravimo lėšas.

Reikalingi teisės aktai

LRS priėmus naują Mokslo ir studijų įstatymo redakciją, būtų rengiami atitinkami LRV nutarimai bei ŠMM įsakymai.

Natūralus konvergavimas link tinklo pertvarkos

Įsigaliojus MSĮ:

1. ŠMM atsirastų galimybė nustatyti reikalavimus a. mokykloms, pvz., universitetams:

- vykdyti studijas 4 studijų srityse;
- o studijų sritis atitinkančiose mokslinių tyrimų srityse pagal MT lygį: dvejose - ne žemesnį nei „stiprus tarptautiniu mastu“, likusiose – ne žemesnį nei „vidutinis nacionaliniu mastu“;
- absolventų įsidarbinamumo lygis - ne žemesnis nei 70% pareigybėse, kurioms reikia aukštojo išsilavinimo;
- studentų tarptautinis mobilumas – ne mažesnis nei 5% ir pan.

Natūralus konvergavimas link tinklo pertvarkos

2. ŠMM atsirastų galimybė nustatyti minimalius pasirengimo reikalavimus priimamiems į a.mokyklas, priklausomai nuo studijų krypties, pvz.:

- į universitetus ne žemesnis nei 4 KB;
- į kolegijas ne žemesnis nei 2 KB,

kas pristabdys studijų sąlygų blogėjimą gerai studijoms pasirengusiesiems;

3. ŠMM atsirastų galimybė nustatyti minimalius priimamųjų į studijų programą (vykdomą konkrečioje vietovėje) į v.f.v. skaičių, kad užtikrinti finansinį rentabilumą ir skatinantį tame neišskaidyti studijas pagal tą pačią studijų programą (kryptį) po kelias a.mokyklas ar filialus.

4. Ūkio ir administravimo išlaidų įskaičiavimas į studijų krepšelio vertę bei į MTEP skiriamą bazinį finansavimą panaikintų ydingą praktiką, kai ūkio ir administravimo lėšos nepriklauso nuo studijų ir MTEP veiklos rezultatų.

5. MTEP veiklos rezultatų vertinime didesnio svorio suteikimas aukštesnio tarptautinio lygio darbams skatintų institucijas labiau konkuruoti dėl geriausių protų.

Ar galimas kitas kelias?

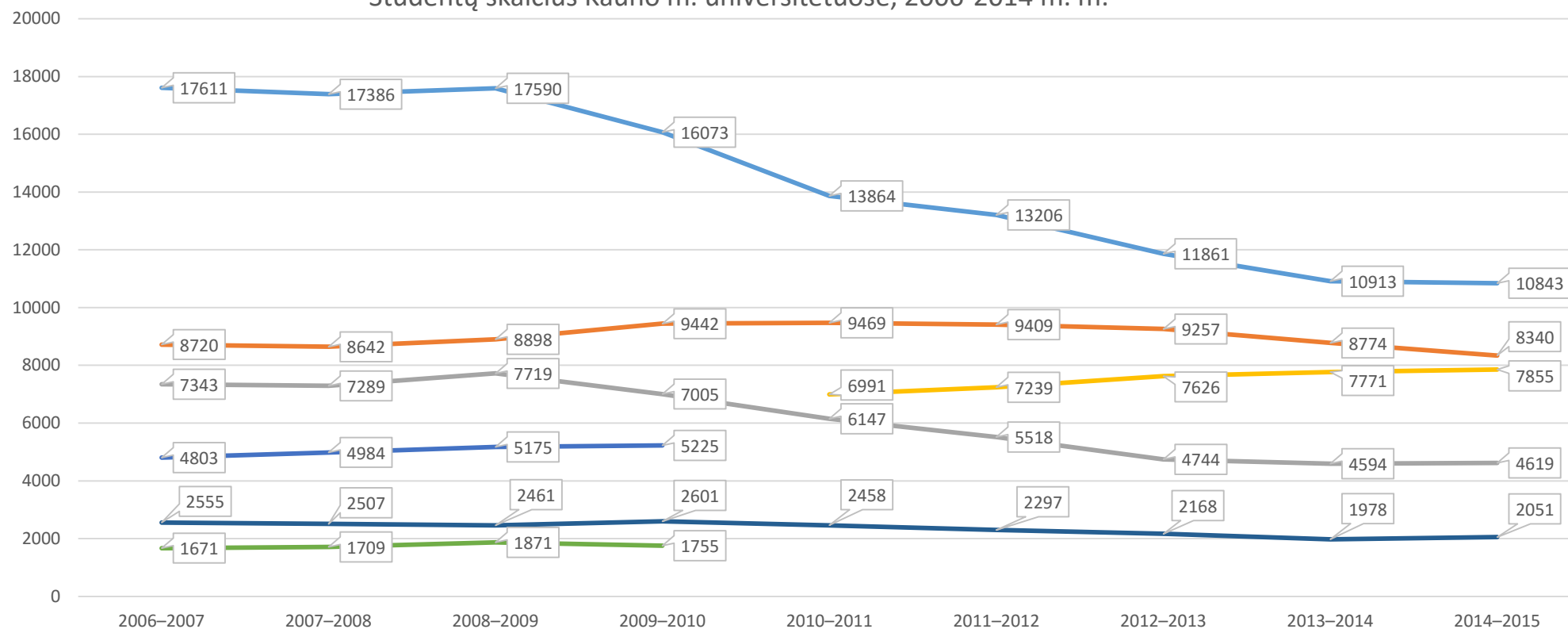
Taip, jei:

- tikimės, kad:
 - MSĮ bus priimtas;
 - poįstatyminiuose aktuose bus įteisintos reforminės nuostatos;
- sugebame prognozuoti:
 - stojančiųjų srautus, įvertinę demografinę situaciją;
 - dabartinių valstybinių aukštųjų mokyklų finansinę perspektyvą;
- sugebėsime:
 - sutarti dėl principų, kuriais remiantis parengiami tinklo pertvarkos scenarijai;
 - tų principų laikytis, kai į procesą įsijungs įvairios interesų grupės besipriešinančios tinklo pertvarkai.

Ką galima įvertinti, rengiant tinklo
planą

Dabartinė situacija. Kauno universitetai

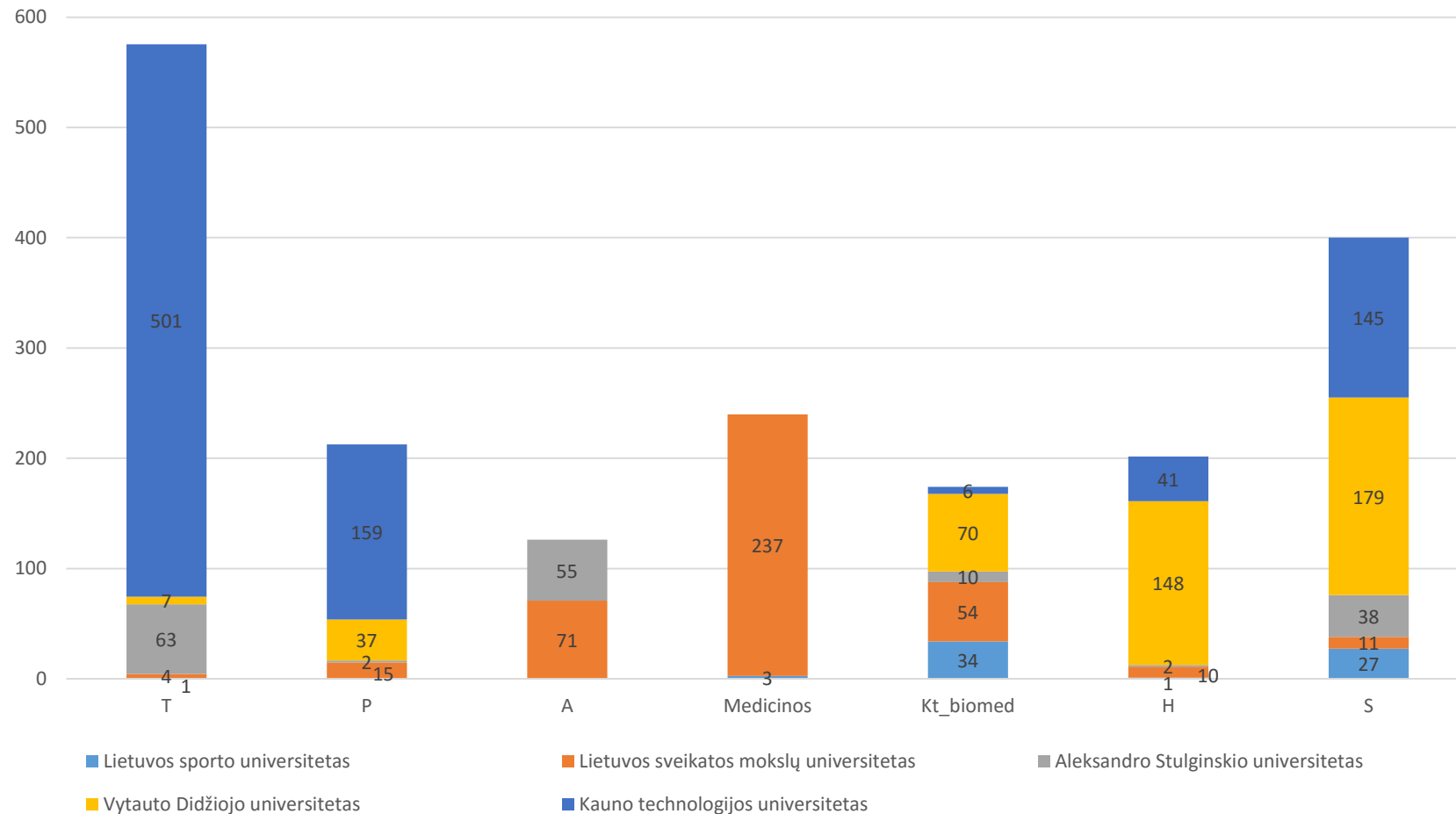
Studentų skaičius Kauno m. universitetuose, 2006-2014 m. m.

- Kauno technologijos universitetas
- Vytauto Didžiojo universitetas
- Aleksandro Stulginskio universitetas
- Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
- Kauno medicinos universitetas
- Lietuvos veterinarijos akademija
- Lietuvos sporto universitetas

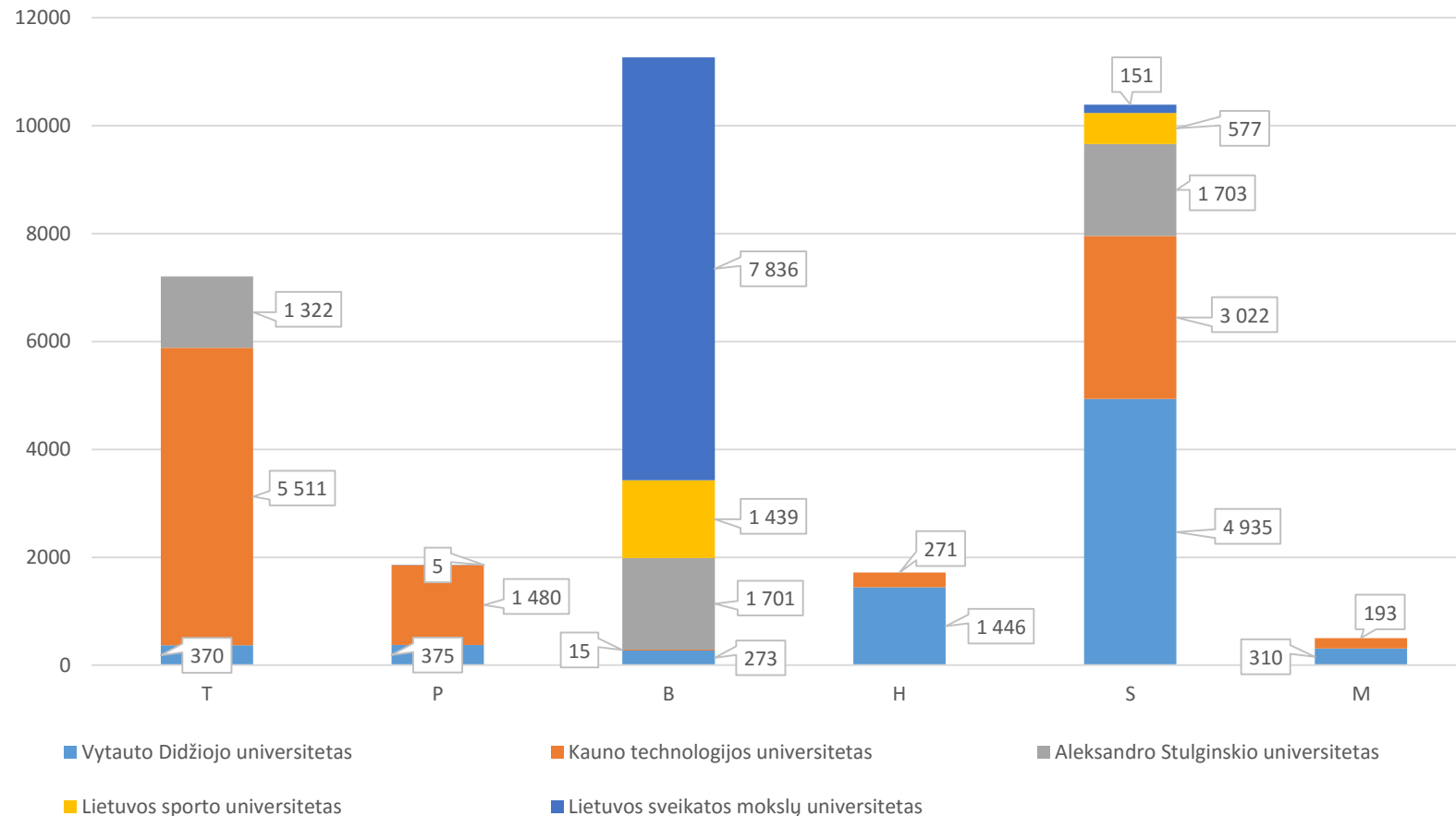
Dabartinė situacija. Kauno universitetai

Sąlyginiai tyrėjų Kauno universitetuose 2014 m.

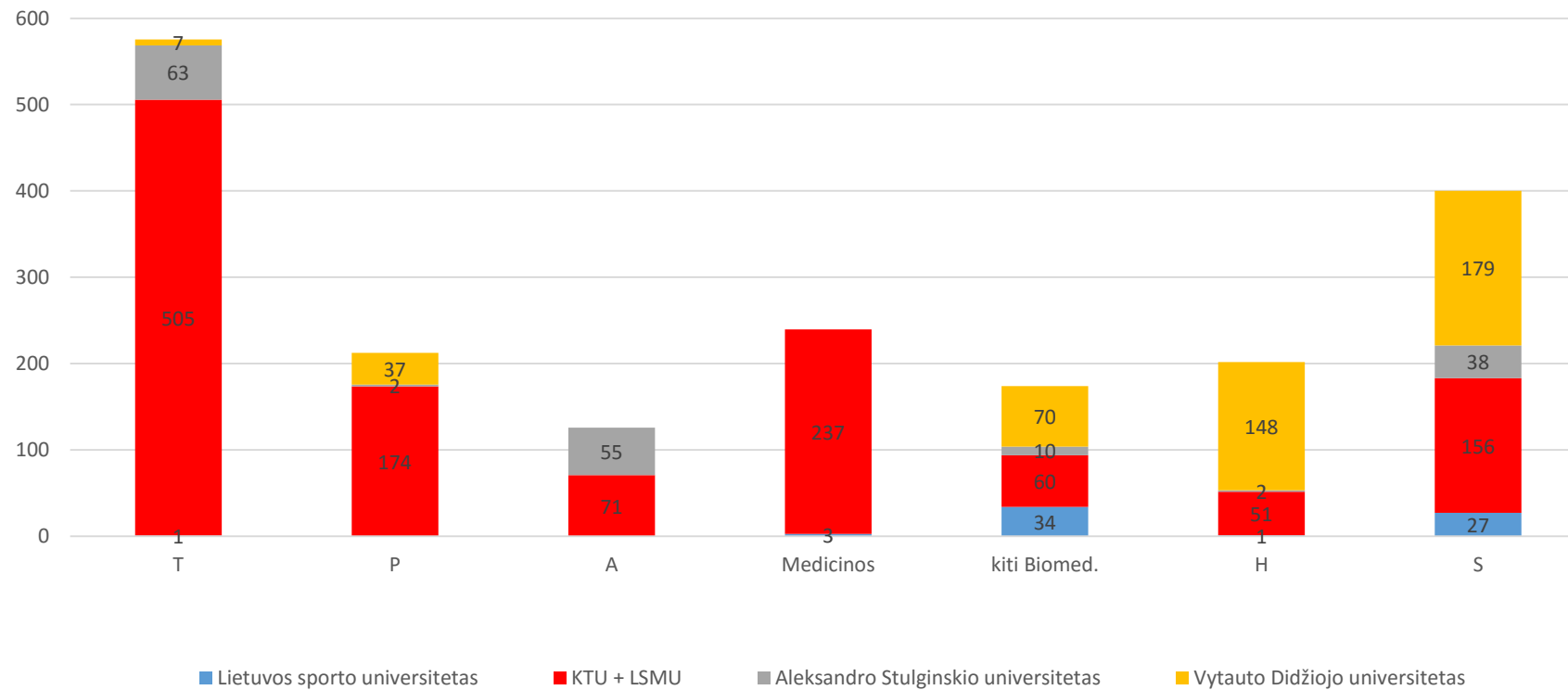
Dabartinė situacija. Kauno universitetai

Studentų skaičius pagal studijų sritis 2015 m.

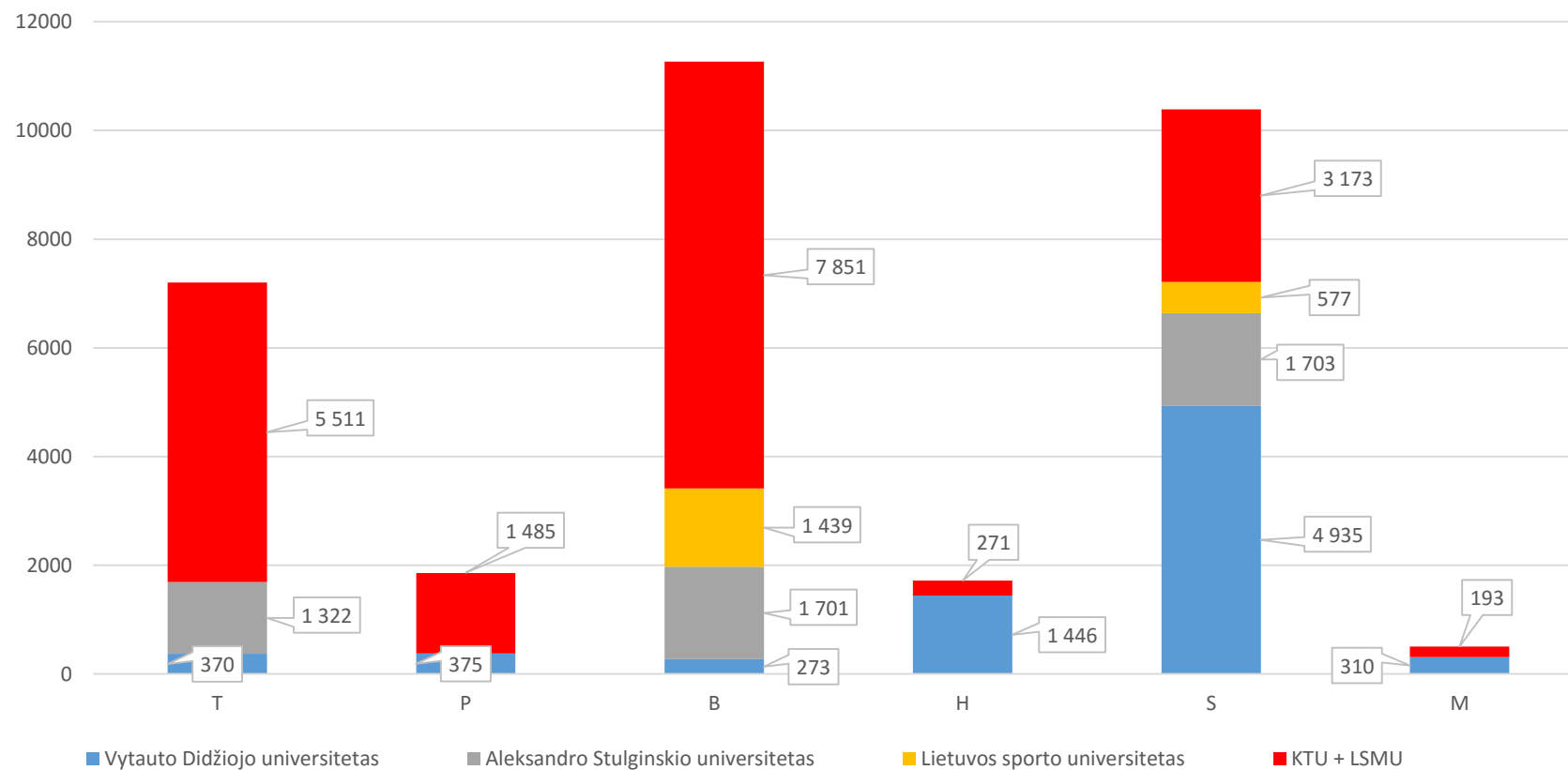
Dabartinė situacija. Kauno universitetai

Sąlyginiai tyrėjų Kauno universitetuose 2014 m.

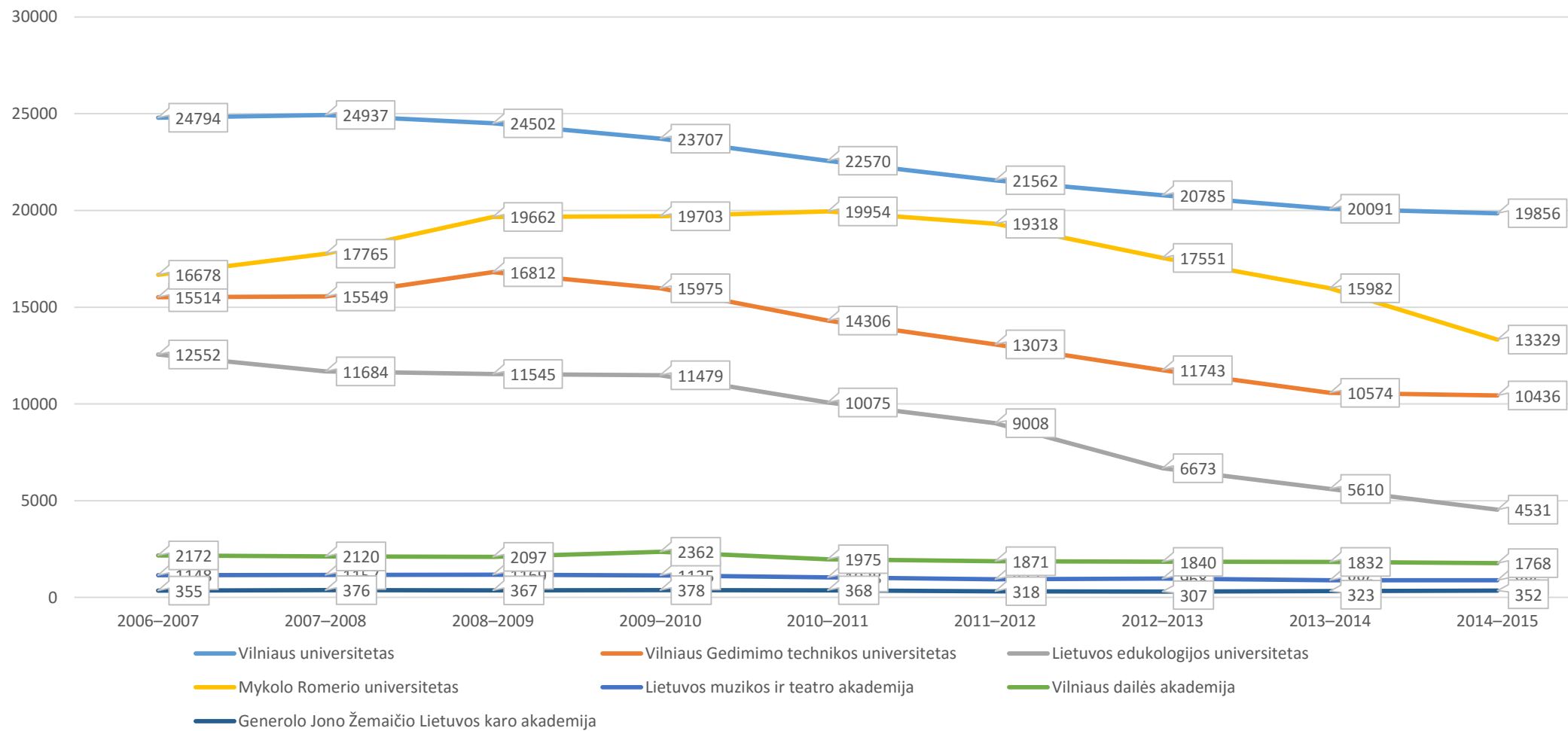
Dabartinė situacija. Kauno universitetai

Studentų skaičius pagal studijų sritis 2015 m.

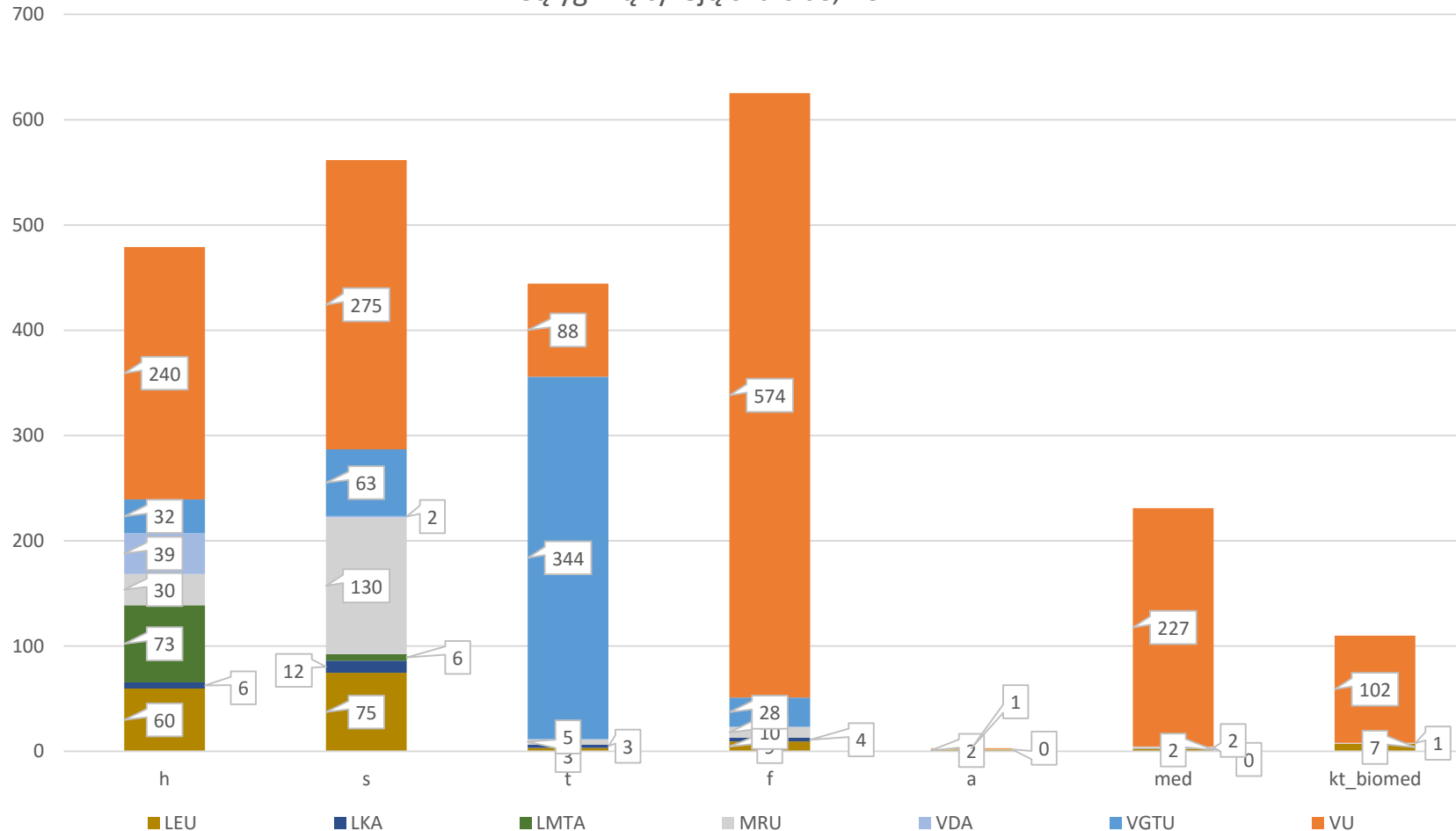
Dabartinė situacija. Vilniaus universitetai

Studentų skaičius Vilniaus m. universitetuose, 2006-2014 m. m.

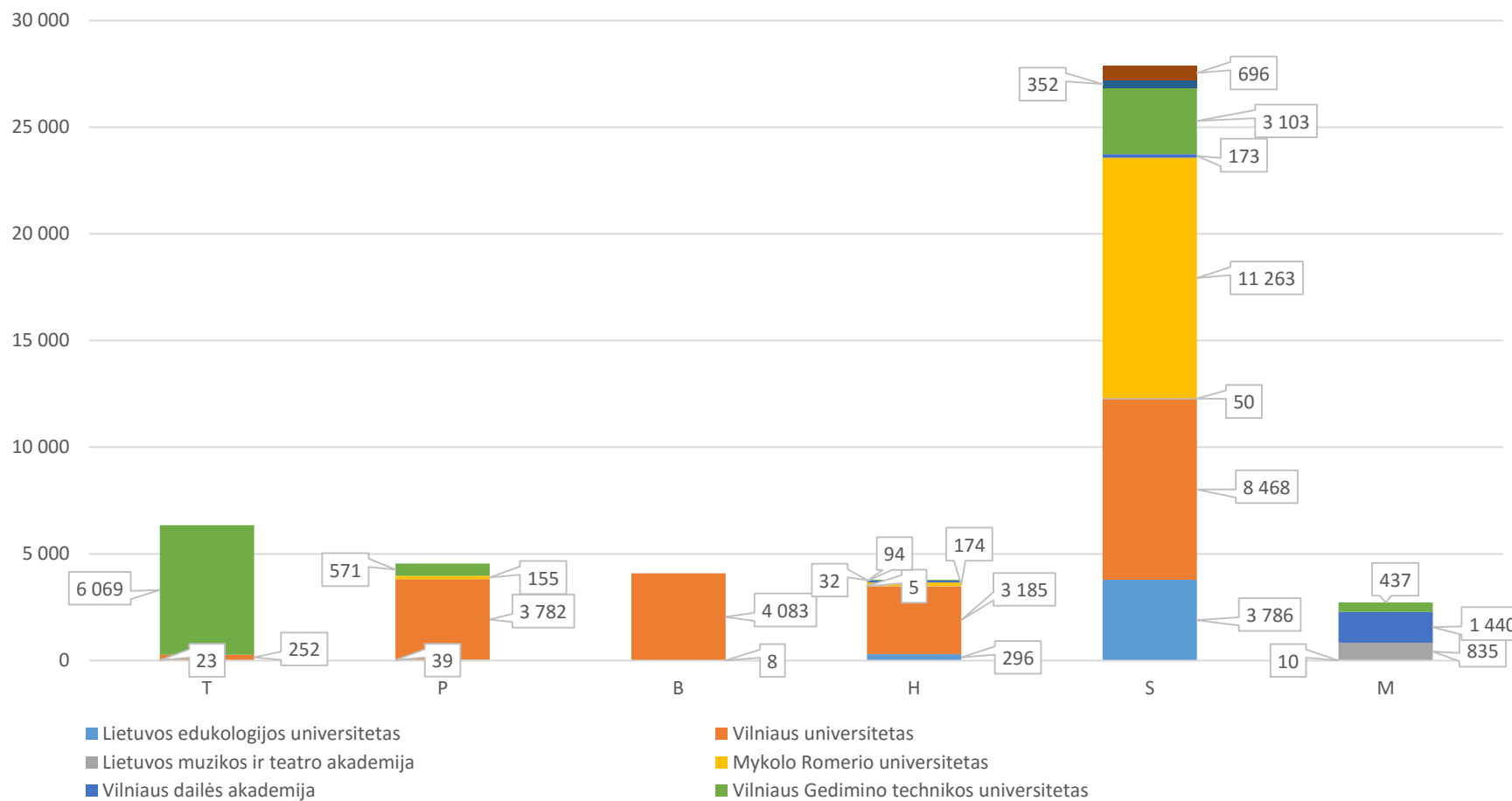
Dabartinė situacija. Vilniaus universitetai

Sąlyginių tyrėjų skaičius, 2014 m.

Dabartinė situacija. Vilniaus universitetai

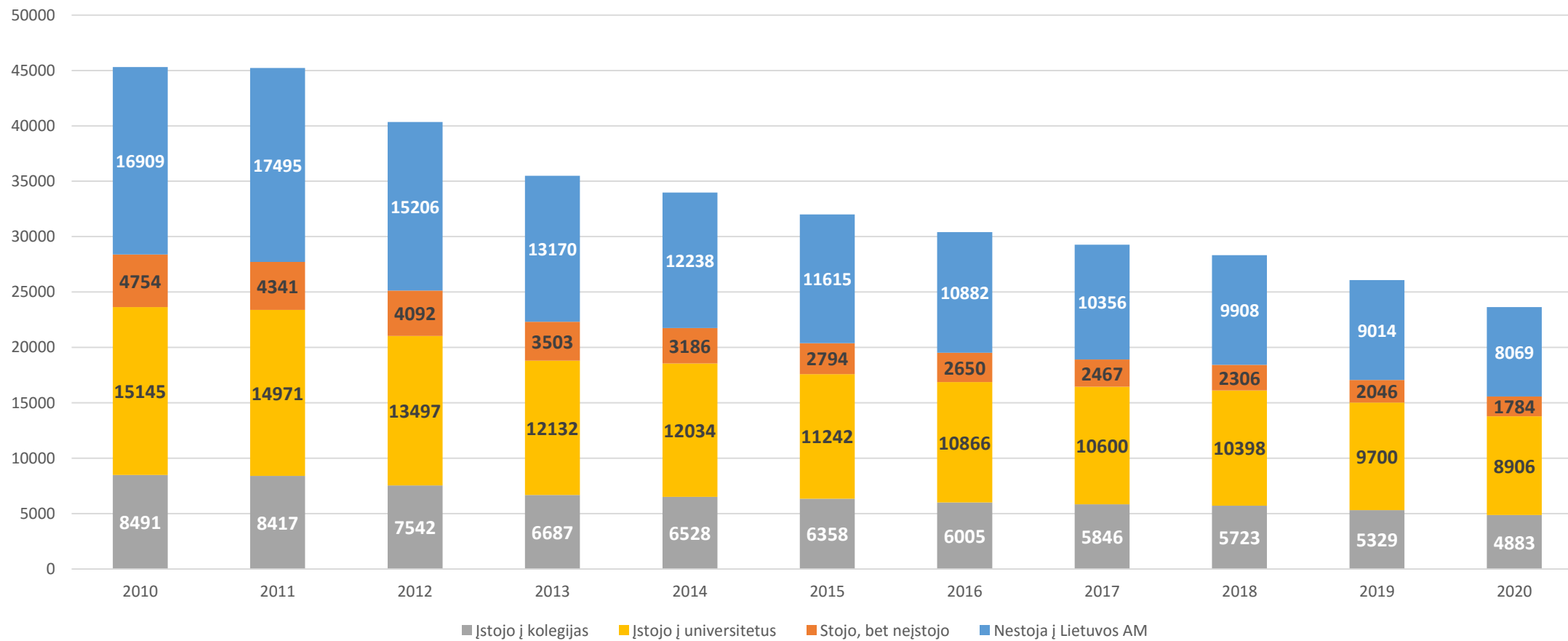
Studentų skaičius pagal studijų sritis 2015 m.

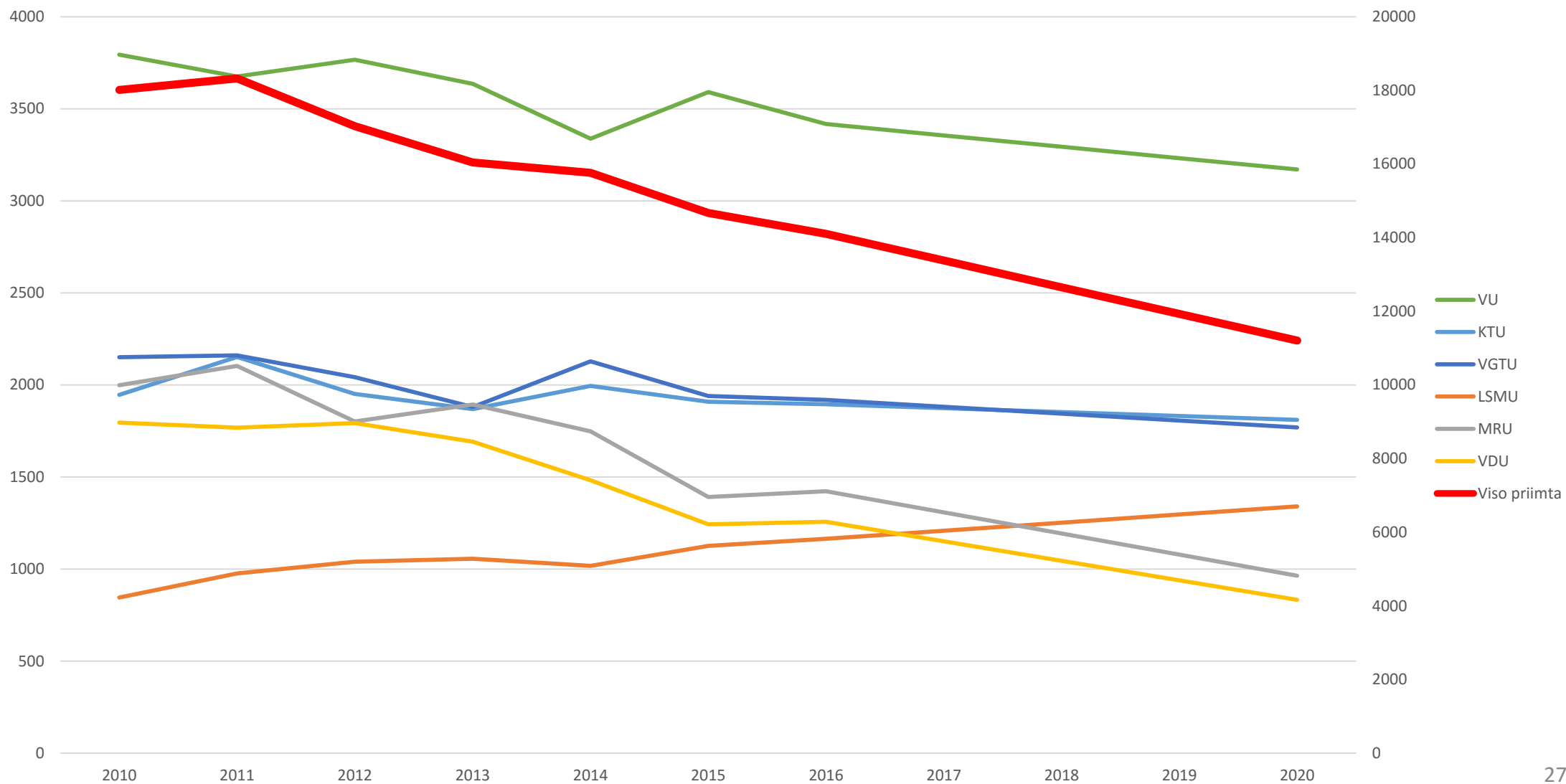
Dabartinė situacija. Priėmimas

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
14 - mečiai metų pradžioje	50 403	49 707	44 650	39 745	38 348	36 140	34 490	33 361	32 451	30 021	27 339
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vidurinį išsilavinimą įgyja, dalis	89,9%	91,0%	90,3%	89,3%	88,6%	88,6%	88,2%	87,7%	87,3%	86,9%	86,5%
Vidurinį išsilavinimą įgyja	45 299	45 224	40 337	35 492	33 986	32 009	30 404	29 269	28 335	26 088	23 643
Stoja į AM	28 390	27 729	25 131	22 322	21 748	20 394	19 522	18 913	18 427	17 074	15 574
Įstoja į AM	23 636	23 388	21 039	18 819	18 562	17 600	16 872	16 446	16 121	15 028	13 790
Įstoja į Universitetus	15 145	14 971	13 497	12 132	12 034	11 242	10 866	10 600	10 398	9 700	8 906
Įstoja į Kolegijas	8 491	8 417	7 542	6 687	6 528	6 358	6 005	5 846	5 723	5 329	4 883

Stojančiųjų ir įstojusiujų prognozė

Priëmimo per LAMA BPO prognozè

Stojančiųjų prognozė

Išvada.

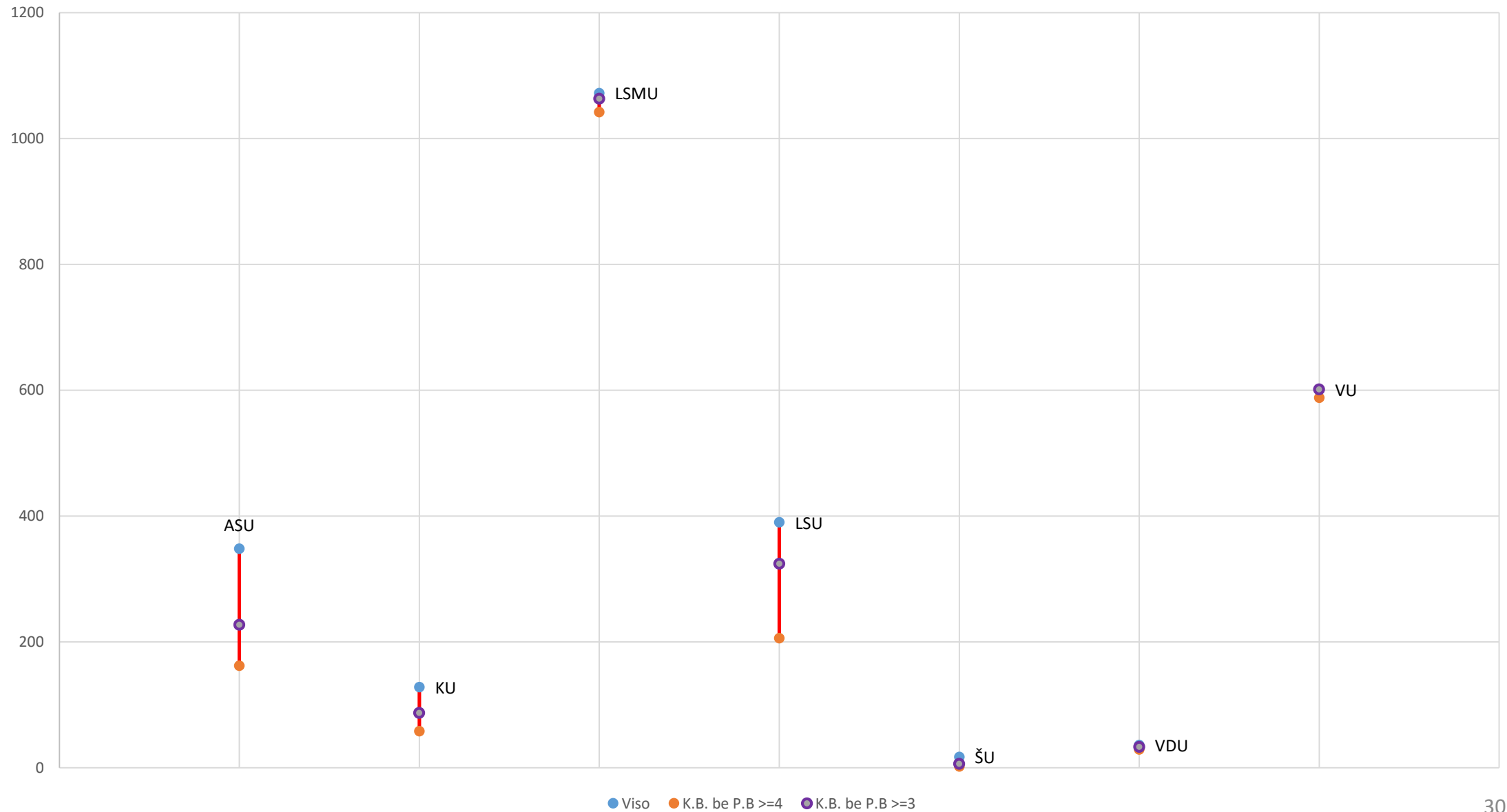
Jei išliktų tos pačios tendencijos, tai 2020 m. lyginant su 2010 m.,

- į universitetus įstojusiųjų sumažėtų nuo 15145 iki 8906, t.y., 41%;
- į kolegijas – nuo 8491 iki 4883, t.y., 42%.

2015 m. įstojusiujų surinkti konkursiniai balai

	Studijų sritis	iš viso	Nesurenka 3	K.B. 3-4	didesnis nei 4
Kolegijos	B	2153	28%	17%	55%
	F	321	21%	24%	55%
	H	112	17%	20%	63%
	M	355	3%	2%	95%
	S	4328	46%	23%	31%
	T	4059	64%	22%	14%
Universitetai	B	2592	10%	10%	81%
	F	1484	3%	6%	92%
	H	1279	3%	8%	89%
	M	631	0%	5%	94%
	S	6039	21%	18%	60%
	T	2648	10%	11%	80%

Priėmimas 2015 m. Biomedicina

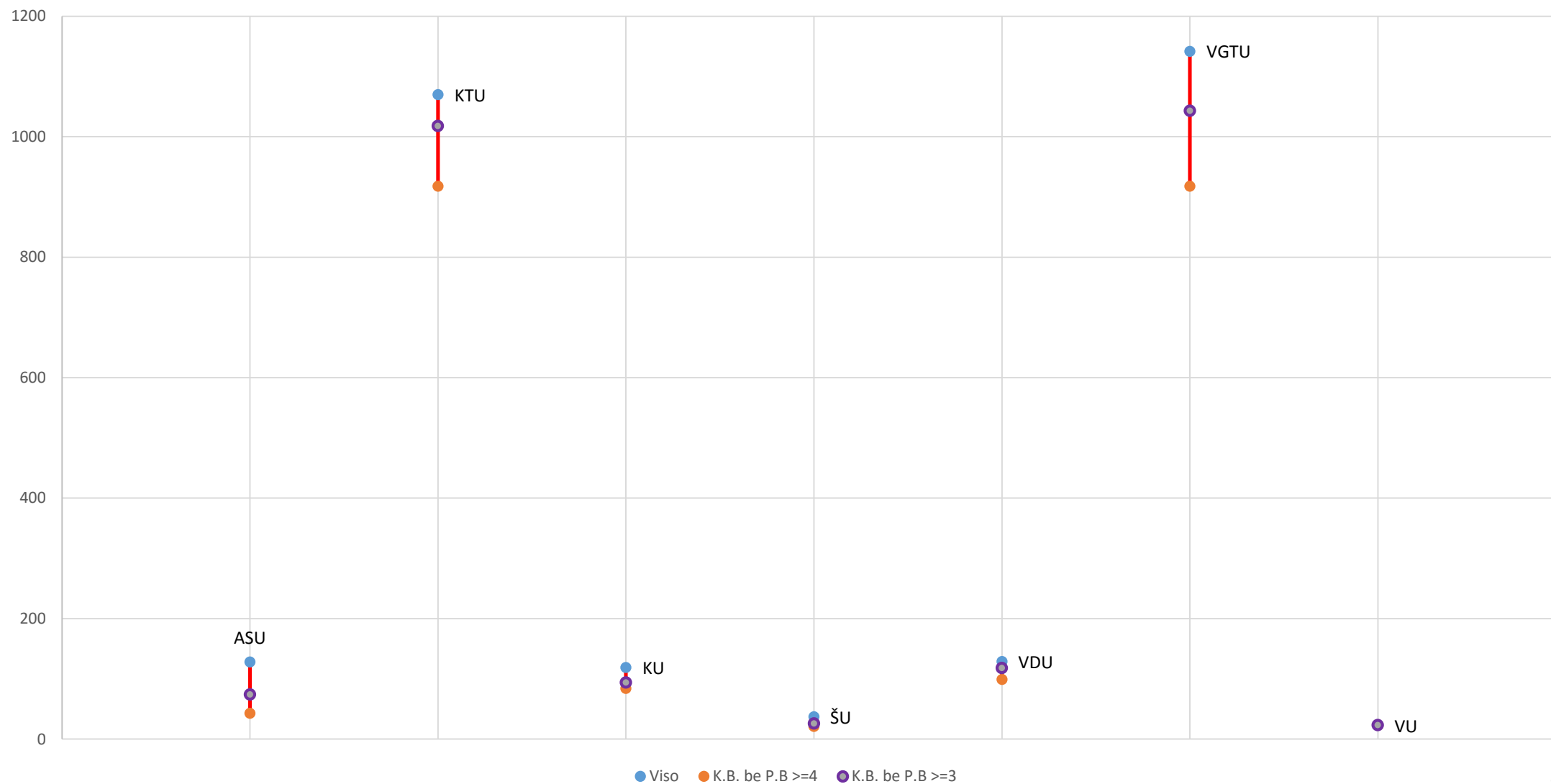

Priėmimas 2015 m. Biomedicina

Studijų sritis (F,B,T,H,S,M)	AM	K.B. be P.B <3	3 <= K.B. be P.B <4	K.B. be P.B >=4	Viso	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 3	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 4
B	ASU	121	65	162	348	35%	53%
B	KU	41	29	58	128	32%	55%
B	LSMU	9	21	1042	1072	1%	3%
B	LSU	66	118	206	390	17%	47%
B	ŠU	11	4	2	17	65%	88%
B	VDU	3	4	29	36	8%	19%
B	VU		13	588	601	0%	2%

Išvada. Įvedus minimalų priėmimo balą 4, priėmimas į ASU, KU, LSU sumažėtų apie 50 %, į ŠU jau dabar priimamas neracionalus studentų skaičius, o liktų tik 4.

Priėmimas 2015 m. Technologiniai mokslai

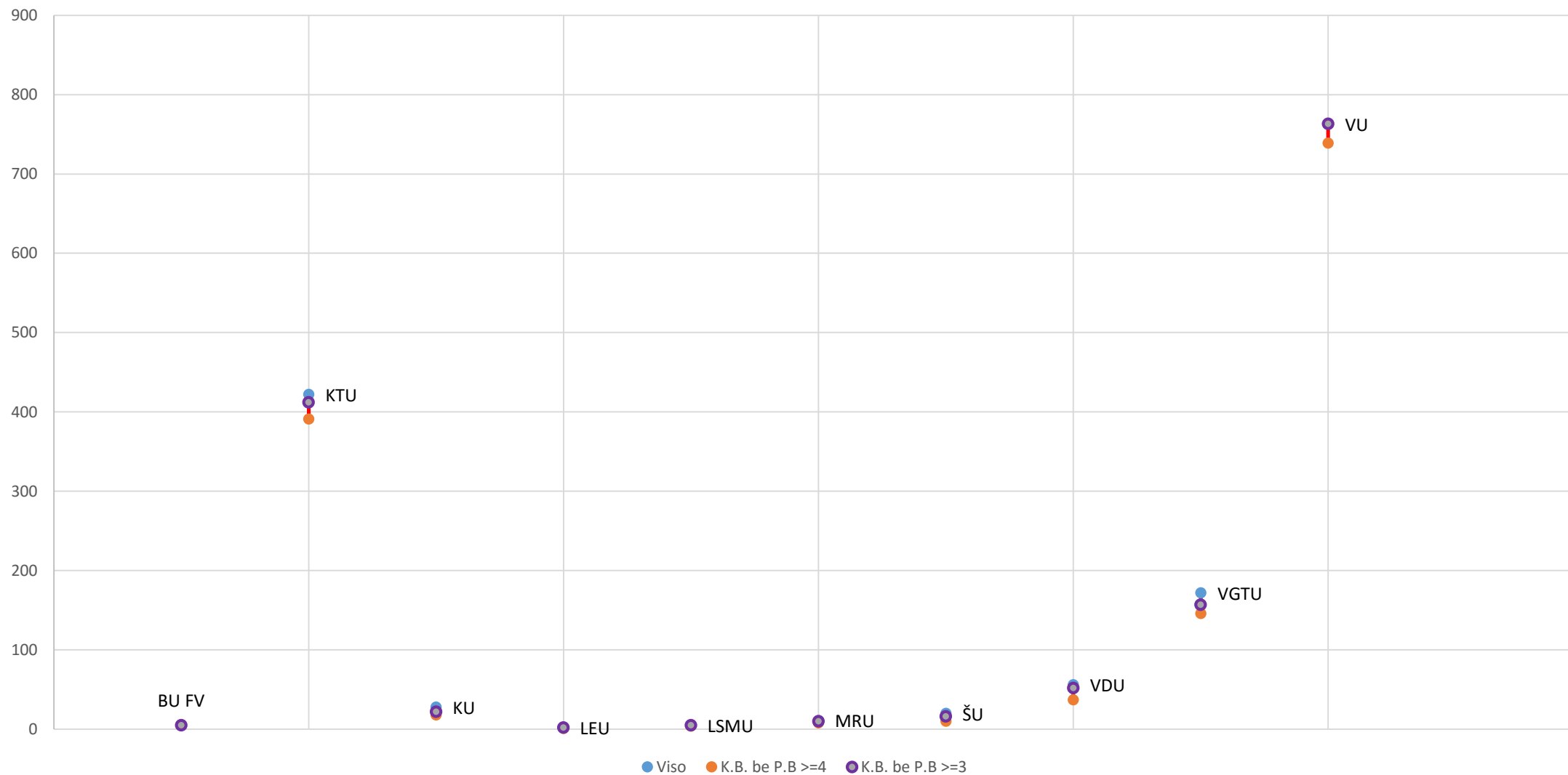

Priėmimas 2015 m. Technologiniai mokslai

Studijų sritis (F,B,T,H,S,M)	AM	K.B. be P.B <3	3 <= K.B. be P.B <4	K.B. be P.B >=4	Viso	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 3	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 4
T	ASU	54	31	43	128	42%	66%
T	KTU	52	100	918	1070	5%	14%
T	KU	25	10	84	119	21%	29%
T	ŠU	11	5	21	37	30%	43%
T	VDU	11	19	99	129	9%	23%
T	VGTU	99	125	918	1142	9%	20%
T	VU			23	23	0%	0%

Išvada. Įvedus minimalų priėmimo balą 4, priėmimas į ASU sumažėtų virš apie 60 %, į KU – beveik 30%, į ŠU jau dabar priimamas neracionalus studentų skaičius, o liktų tik 5 studentai.

Priėmimas 2015 m. Fiziniai mokslai

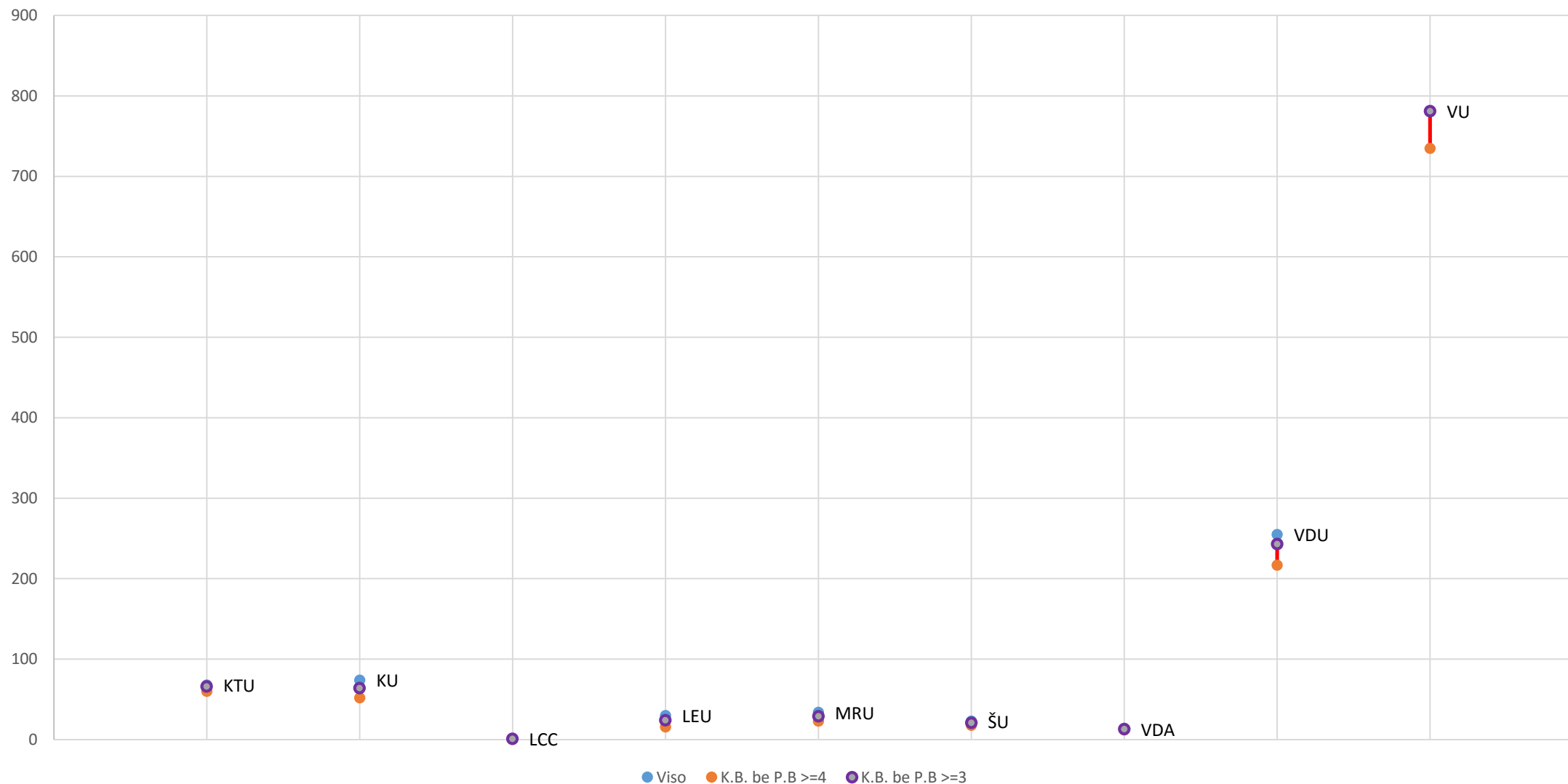

Priėmimas 2015 m. Fiziniai mokslai

Studijų sritis (F,B,T,H,S,M)	AM	K.B. be P.B <3	3 <= K.B. be P.B <4	K.B. be P.B >=4	Viso	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 3	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 4
F	BU FV			5	5	0%	0%
F	KTU	10	21	391	422	2%	7%
F	KU	6	4	18	28	21%	36%
F	LEU		1	1	2	0%	50%
F	LSMU		1	4	5	0%	20%
F	MRU	1	2	8	11	9%	27%
F	ŠU	4	6	10	20	20%	50%
F	VDU	4	15	37	56	7%	34%
F	VGTU	15	11	146	172	9%	15%
F	VU		24	739	763	0%	3%

Išvada. Įvedus minimalų priėmimo balą 4, priėmimas į ŠU sumažėtų 50 % iki neracionalaus skaičiaus, į KU, VDU – apie trečdalį, į LEU, LSMU, MRU jau dabar priimamas neracionalus studentų skaičius, o jis dar sumažėtų.

Priėmimas 2015 m. Humanitariniai mokslai

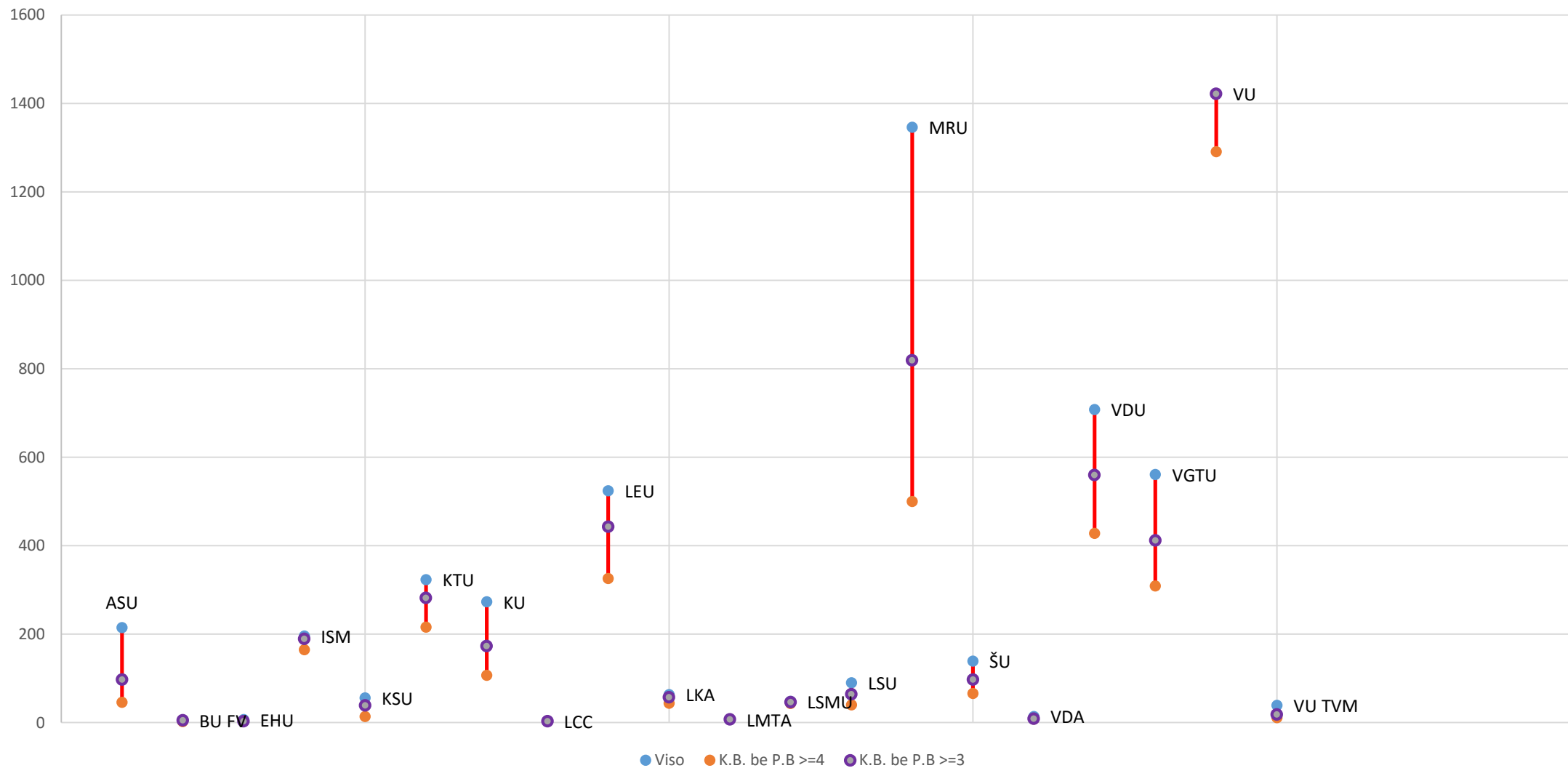

Priėmimas 2015 m. Humanitariniai mokslai

Studijų sritis (F,B,T,H,S,M)	AM	K.B. be P.B <3	3 <= K.B. be P.B <4	K.B. be P.B >=4	Viso	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 3	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 4
H	KTU	2	6	60	68	3%	12%
H	KU	10	12	52	74	14%	30%
H	LCC			1	1	0%	0%
H	LEU	6	8	16	30	20%	47%
H	MRU	5	6	23	34	15%	32%
H	ŠU	2	3	18	23	9%	22%
H	VDA		1	12	13	0%	8%
H	VDU	12	26	217	255	5%	15%
H	VU		46	735	781	0%	6%

Išvada. Įvedus minimalų priėmimo balą 4, priėmimas į LEU sumažėtų 47, į KU, MRU – apie 30%.

Priėmimas 2015 m. Socialiniai mokslai

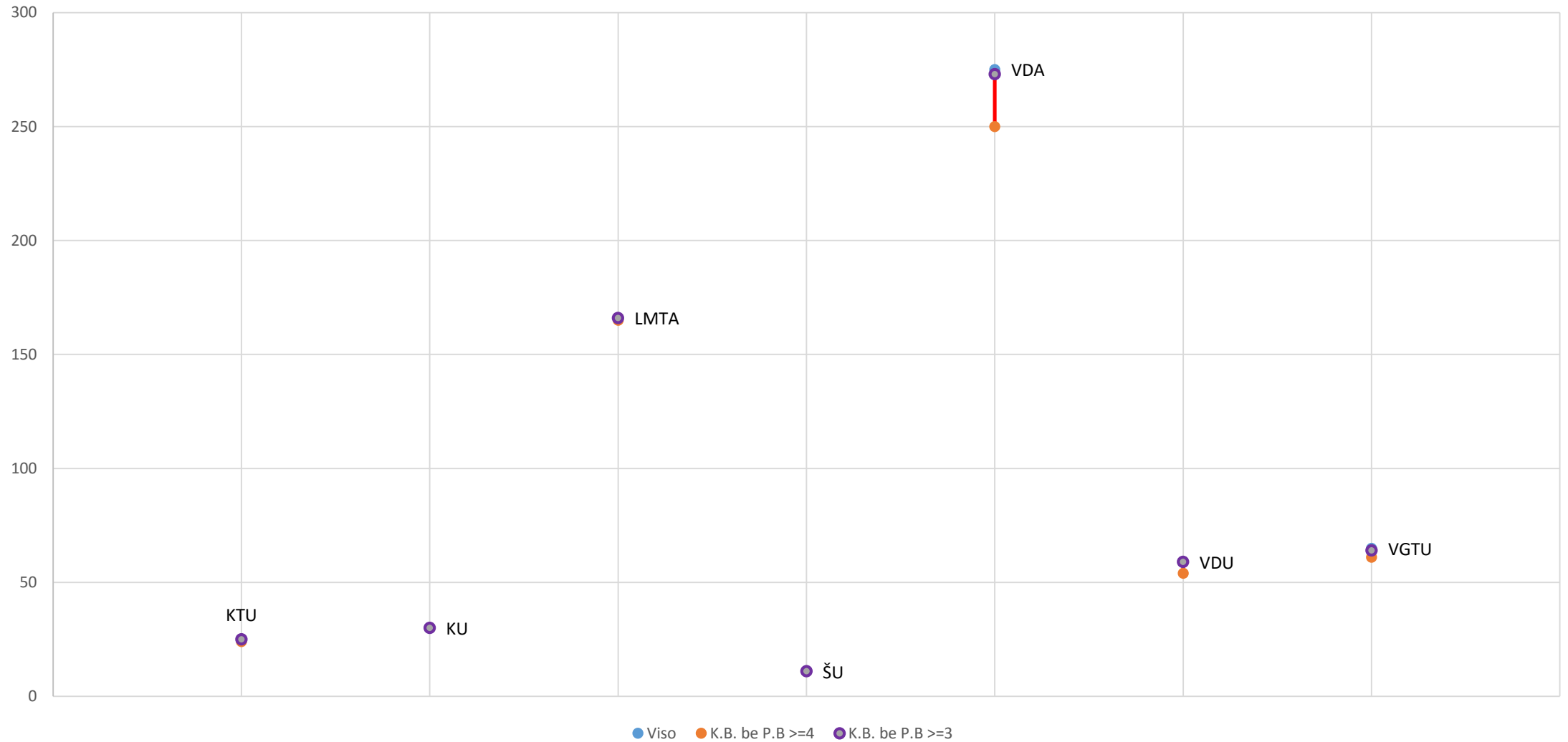

Priėmimas 2015 m. Socialiniai mokslai

Studijų sritis (F,B,T,H,S,M)	AM	K.B. be P.B <3	3 <= K.B. be P.B <4	K.B. be P.B >=4	Viso	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 3	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 4
S	ASU	118	51	46	215	55%	79%
S	BU FV		3	2	5	0%	60%
S	EHU	4		3	7	57%	57%
S	ISM	7	24	165	196	4%	16%
S	KSU	17	25	14	56	30%	75%
S	KTU	41	66	216	323	13%	33%
S	KU	100	66	107	273	37%	61%
S	LCC			3	3	0%	0%
S	LEU	81	117	326	524	15%	38%
S	LKA	6	13	44	63	10%	30%
S	LMTA			7	7	0%	0%
S	LSMU	2	3	43	48	4%	10%
S	LSU	26	24	40	90	29%	56%
S	MRU	527	319	500	1346	39%	63%
S	ŠU	42	31	66	139	30%	53%
S	VDA	5	1	8	14	36%	43%
S	VDU	148	132	428	708	21%	40%
S	VG TU	149	103	309	561	27%	45%
S	VU		131	1291	1422	0%	9%
S	VU TVM	21	7	11	39	54%	72%

Išvada. Įvedus minimalų priėmimo balą 4, priėmimas į **ASU sumažėtų 79 %**, į **KU, MRU – virš 60%**, į **LSU, ŠU – virš 50%**, **VG TU, VDA, VDU – virš 40%**.

Priēmimas 2015 m. Menai

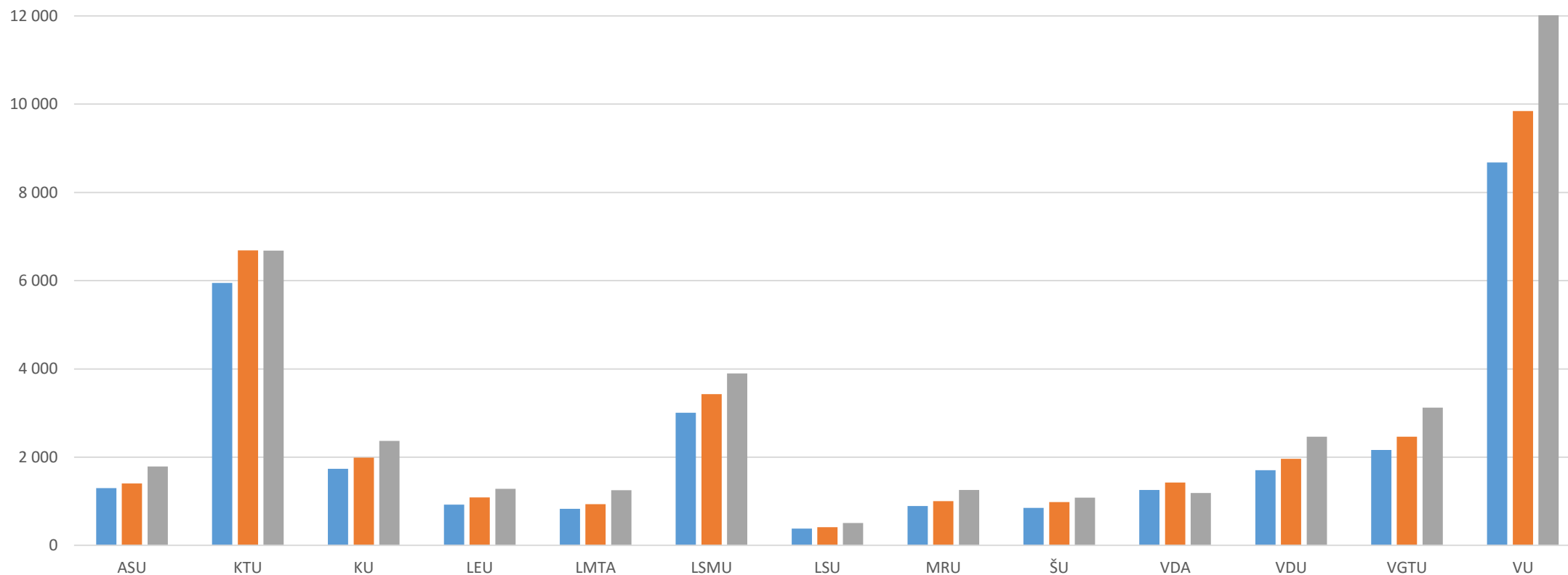
Priėmimas 2015 m. Menai

Studijų sritis (F,B,T,H,S,M)	AM	K.B. be P.B <3	3 ≤ K.B. be P.B <4	K.B. be P.B ≥4	Viso	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 3	Dalis kuri atkristų su min. K.B. 4
M	KTU		1	24	25	0%	4%
M	KU			30	30	0%	0%
M	LMTA		1	165	166	0%	1%
M	ŠU			11	11	0%	0%
M	VDA	2	23	250	275	1%	9%
M	VDU		5	54	59	0%	8%
M	VG TU	1	3	61	65	2%	6%

Išvada. Įvedus minimalų priėmimo balą 4, priėmimas į menų studijas iš esmės nesikeistų, nes priimant organizuojamas stojamasis egzaminas, kurio vertinimo balai yra labai aukšti.

MTEP (menui) lėšos, skiriant valstybės subsidiją

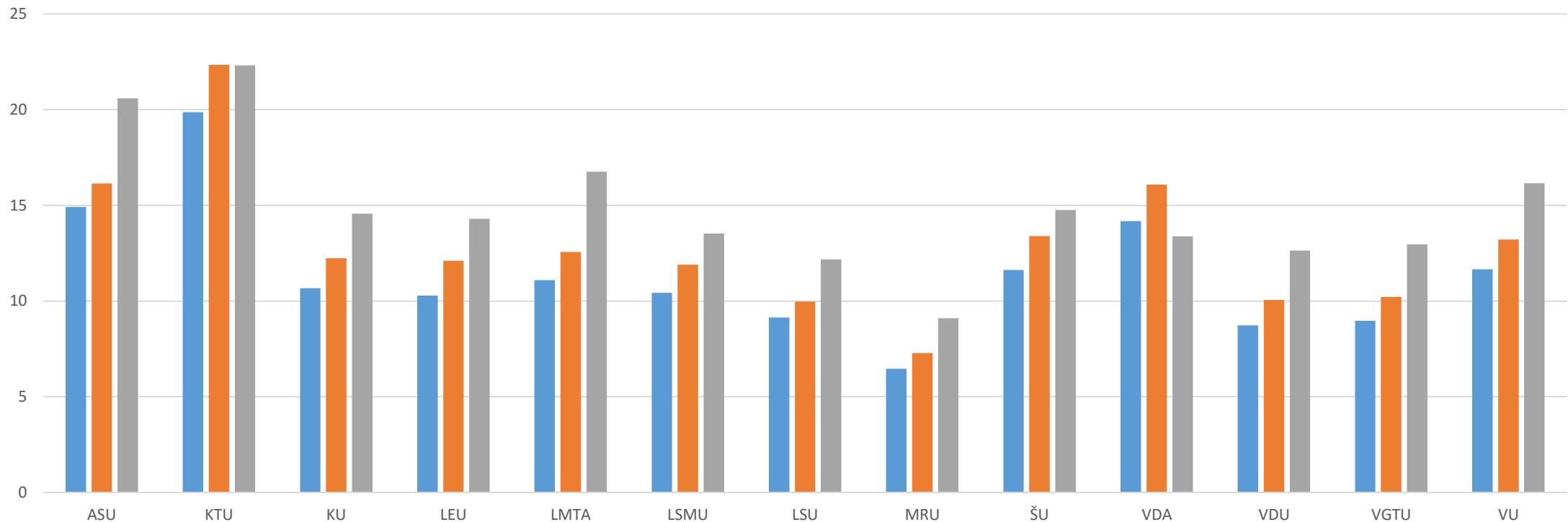
Lėšos MTEP ir menui (su ūkiui ir adm.) 2014-2015-2016 m., tūkst. Eur

Išvada. Didžiausios sėkmingos MTEP veiklos apimtys VU, KTU, LSMU.

MTEP (menui) lėšos, skiriant valstybės subsidiją

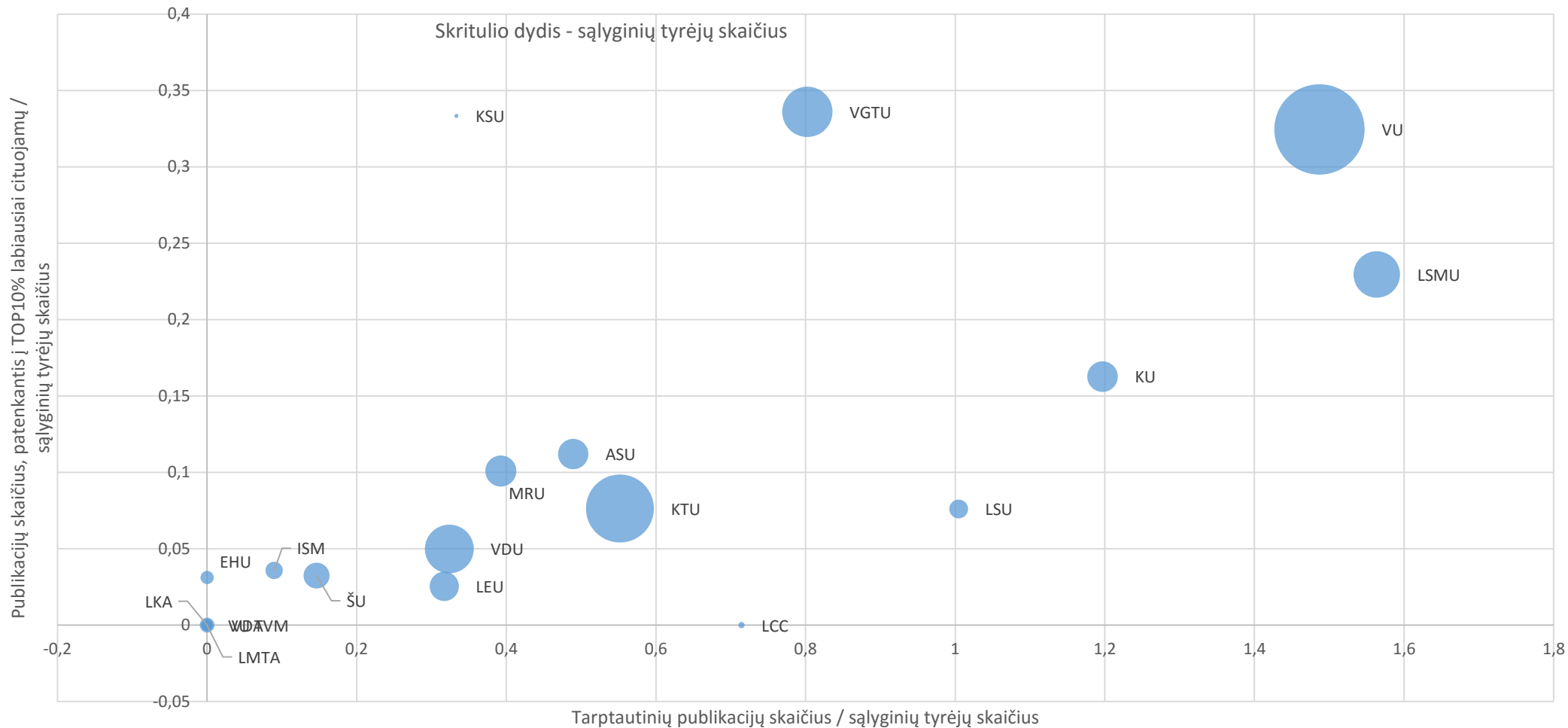
Lėšos MTEP ir menui (su ūkiui ir adm.) 1 sąl. mokslininkui/menininkui 2014-2015-2016 m.,
tūkst. Eur

Lėšos 2016 m. skaičiuotos pagal 2012-2014 m. mokslo (meno) veiklos rezultatus.

Išvada. Efektyviausiai MTEP (meno) veiklą minėtu laikotarpiu vykdė KTU, ASU, LMTA, VU mokslininkai (menininkai).

Universitetų TOP 10 ir tarptautinės publikacijos

Šaltinis: Th. Reuters, LSD.
Skaičiavimai: Mosta

Ar verta?

Taigi, kodėl yra prasmė turėti a. mokyklų tinklo pertvarkos planą?

- 1. Sutaupomas laikas ir tinklo reforma pradedama nelaukiant tolimesnio Lietuvos aukštojo mokslo sistemos konkurencingumo smukimo, situacijos aukštojo mokslo sistemoje blogėjimo ir jos institucijų, akademinės bendruomenės bei visuomenės **nepasitenkinimo augimo.****
- 2. Tinklo pertvarka vis vien bus įgyvendinama po 3-4 metų tik blogesnės situacijos aukštojo mokslo sistemoje sąlygomis.** Po 3-4 metų didžioji dalis universitetų reformos nuostatų įgyvendinimo bei demografinės situacijos pasėkoje bus natūraliai priversti susitaikyti su tinklo pertvarkos būtinybe, nes netenkinantiems reformos įteisintų reikalavimų universitetams skiriama valstybės biudžeto finansavimas akivaizdžiai mažės.

Ar verta?

3. Po 3-4 metų LRV neturės tokio finansinio svėro, kaip SF lėšos, reformai skatinti, nes SF lėšos jau bus išdalintos ir panaudotos ne taip efektyviai, kaip tai būtų galima padaryti dabar, nes institucijos dalyvaujančios tinklo pertvarkoje ir infrastruktūrinius projektus įgyvendintų (labiau derintų tarpusavyje) turėtų galimybę (ir pareigą) derinti su pradedama įgyvendinti tinklo pertvarka.

Aišku, kad galima daugybė tinklo pertvarkos scenarijų, bet...

pakaktų sutarti dėl kelių pagrindinių principų, kuriais vadovaujantis per gerą mėnesį galima būtų parengti 2-3 tinklo pertvarkos scenarijus, iš kurių LRV po diskusijų ir argumentų išklausymo pasirinktų tinkamiausią.

Galimi principai

1. Universitetų įvairiapusiškumas ir aukšto lygio mokslinių tyrimų veikla

(Lietuvos mokslinis potencialas labai išbarstytas, menkas mokslo ir studijų tarptautiškumas bei tarpdiscipliniškumas.)

Universiteto mokslinių tyrimų lygis **bent 2 mokslo srityse** (atitinkančiose vykdomų studijų srityse) **turėtų atitikti stipraus tarptautiniu mastu** (t.y., vertinamo 4 penkiabalėje vertinimo sistemoje, vertinant tarptautiniams ekspertams) **lygį**, o kitose studijas atitinkančiose mokslo srityse – ne žemesnį nei vidutinį nacionaliniu mastu (t.y., 2 penkiabalėje vertinimo sistemoje, vertinant tarptautiniams ekspertams) lygį.

Dabartinėms universitetinėms aukštosioms meno mokykloms **VDA ir LMTA bei Lietuvos karo akademijai**, funkcionuojančiai pagal atskirą įstatymą, bei bažnyčios jurisdikcijoje esančioms **kunigų seminarijoms** galėtų būti **suteiktas akademijos statusas**, kurioms nekliamas mokslinės veiklos ir aukšto jos lygio reikalavimas.

Galimi principai

2. Stojančiųjų į universitetus pasirengimas studijoms bei studijoms skiriamų lėšų racionalus naudojimas

(30 proc. stojančiųjų į Lietuvos aukštąsias mokyklas surenka iki 3 priėmimo balų, į ketvirtadalį programų priimama iki 10 studentų.)

Ne vėliau kaip po poros metų:

- **studijas konkrečioje aukštojoje mokykloje iš valstybės biudžeto finansuoti tik tada, kai:**
 - jos laikosi nustatyto minimalaus priėmimo balo, kuris priklausomai nuo studijų krypties turėtų **universitetuose** būti ne žemesnis nei 4, kolegijose – 2;
 - konkrečiai studijų programai priimamas iš anksto nustatytas minimalus studentų skaičius.
- lėšos a. mokyklos ūkiui ir administravimui skiriamos proporcingai v.f.v. bei baziniam MTEP finansavimui.

Galimi principai

3. Mieste turimo mokslo ir studijų potencialo koncentracija

(2020 metais į Lietuvos universitetus pagal dabartines tendencijas būtų priimama tiek studentų, kiek 2010 m. buvo priimama į 4 didžiausius Lietuvos universitetus.)

Neturi būti išskaidomos tos pačios studijų srities universitetinės **studijos** po kelis **tame pačiame mieste** funkcionuojančius universitetus.

Dabartiniame universitetų tinklo pertvarkos etape galima būtų leisti ir ne viename mieste esančiame universitete vykdyti tos pačios studijų srities studijas, bet studijų kryptys neturėtų persidengti ir universitetai turėtų būti pakankamai stambūs, t.y., į juos turėtų būti priima ne mažiau nei 15-20 proc. tais metais šalyje į universitetus priimamų studentų (surinkusių ne mažiau kaip 4 stojamuosius balus).

Iš to seka ir tai, kad **universitetai neturi turėti filialų** tuose miestuose, kuriuose **funkcionuoja kiti universitetai.**

Galimi principai

4. Kolegijos – į regiono poreikius lanksčiai reaguojančios aukštosios mokyklos

Kolegijos yra labiau specializuotos, siauro profilio, į regiono, konkrečių darbdavių poreikius orientuotos aukštosios mokyklos, todėl joms mažiau aktualus įvairiapusiškumo principas. **Smulkius universitetus**, kuriems būtinas didesnis tarpdiscipliniškumas, būtina brangi mokslinių tyrimų įranga **išlaikyti regionuose yra neperspektyvu ir neracionalu.**

Kolegijų tinklo pertvarka turėtų būti atidėta iki universitetų tinklo pertvarkos plano parengimo ir minimalaus balo (bent 4), stojant į universitetus, įvedimo. Stojantiesiems į valstybės finansavimą gaunančias kolegijas taip pat turėtų būti keliami minimalūs reikalavimai stojantiems (bent 2 balai). Įvertinus pastaruosius sprendimus (universiteto tinklo planą, bei minimalaus balo įvedimą), turėtų būti rengiami kolegijų pertvarkos planai.

Diskusijoms

Ačiū už dėmesį!